

Tárgytematika / Course Description

Oktatás- és nevelésszociológia

AKNB_SSTM061

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Simonik Péter

Félév / Semester: 2021/22/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Az előadás célja, hogy megismertesse a hallgatókat azokkal az elméletekkel, illetve gyakorlati és társadalompolitikai kérdésekkel, amelyek az oktatás és nevelés szempontjából napjainkban a szociológiai vizsgálatok fókuszában állnak a mai társadalmakban.

Ez konkrétan három tematikus kérdést jelent. 1. Az iskolai egyenlőtlenségek származás szerinti meghatározottsága; 2. A megszerzett magasabb iskolai végzettség hozadéka; 3. Az élethossziglani tanulás szükségessége, fontossága.

Az előadás fejleszti a szociológus hallgatók körében a társadalomelméleti ismereteket, a kritikus gondolkodást, a problémaérzékenységet, a gyakorlati problémamegoldó képességet.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. téma.

A családi háttér szerepe az iskolai egyenlőtlenségek alakulásában, a szülők kulturális és anyagi erőforrásai, tőkái

Az iskolaválasztás, a továbbtanulással kapcsolatos döntés, iskolai szelekció és tanulói önszelekció

Az iskola, mint a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésének illetve újratermelődésének terepe

Az iskolai teljesítmény iskolai és családi meghatározottsága, a PISA kutatások tanulságai

2. téma.

Az iskolai befektetések megtérülésének elmélete, költségek és hozadékok

Az iskolai végzettség és foglalkozás kapcsolata, a pályakezdés, munkába állás kérdései, a családi háttér (kapcsolati tőke) szerepe

Az iskolai végzettség és a keresetek összefüggése

A magasabb iskolázottság nem anyagi következményei: társadalmi presztízs, párkapcsolatok, társadalmi aktivitás

3. téma.

Életút, életciklusok, a tanulás és munkavállalás összefonódása

A tudás, a kompetenciák változása, fejlesztése az életpálya során, folyamatos továbbképzés, élethossziglani tanulás

Felkészítés az élethossziglani tanulásra, lexikális ismeretek vagy tanulásra nevelés

A felnőttképzés, élethossziglani tanulás a magyar társadalomban

---

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Az oktatás formája előadás, a vizsga jellege kollokvium. A vizsga az órán elhangzottakból és a kötelező irodalomból történik.

A félévi aláírás feltétele az órákon való aktív részvétel. A lehetséges távollétek száma nem haladhatja meg a TVSZ-ben foglalt mértéket.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

1. téma.

Bourdieu, P. és J.C. Passeron (1971) Egy illúzió vizsgálata. In: Ferge Zsuzsa (szerk.) A francia szociológia KJK. Budapest 371-401.old.

Bowles, S. (1974) Egyenlőtlen iskolázás vagy a társadalmi munkamegosztás újratermelése. In: Ferge Zsuzsa és Háber Judit (szerk.) Az iskola szociológiai problémái. KJK Budapest 93-121. old.

Csapó Benő, Fejes József Balázs, Kinyó László és Tóth Edit (2014) Az iskolai teljesítmények alakulása Magyarországon nemzetközi összehasonlításban. In: Kolosi Tamás és Tóth István György (szerk.): Társadalmi Riport 2014. TÁRKI Budapest 110-136. old.

<http://old.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/b327.pdf>

Ferge Zsuzsa (1980) A társadalmi struktúra és az iskolarendszer közötti néhány összefüggés In: Ferge Zs.: Társadalompolitikai tanulmányok Gondolat, Bp. 97-136. old.

Giddens, A. (2008) Szociológia Osiris Budapest 17. fejezet Oktatás. 527-567. old.

2. téma.

Coleman, J.S. (1974) Iskolai teljesítmény és versenysztruktúra. In: Ferge Zsuzsa és Háber Judit (szerk.) Az iskola szociológiai problémái. KJK Budapest 377-396. old.

Galasi P. (2005) Felsőfokú végzettségű pályakezdők a munkaerőpiacon. In: Galasi Péter és

Kertesi G. és Varga J. (2005) Foglalkoztatás és iskolázottság Magyarországon. Közgazdasági Szemle, LII. évf. Július-augusztus, pp. 633–662.

<https://core.ac.uk/download/pdf/158572788.pdf>

Kézdi G. (2004) Iskolázottság és keresetek. In: Fazekas Károly és Varga Júlia (szerk.) Munkaerőpiaci Tükör 2004. Budapest, MTA Közgazdaságtudományi Intézet és Országos Foglalkoztatási Közalapítvány, pp. 43-49.

Vincze Szilvia (2012) Átmenet az oktatásból a munka világába – friss diplomások a munkaerőpiacon. Iskolakultúra 2012/3. 85-95.old.

http://real.mtak.hu/56674/1/EPA00011_Iskolakultura_2012_03_085-095.pdf

3. téma.

KSH (2014) Felnőttoktatás, felnőttképzés

<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/felnottoktatas13.pdf>

Németh Balázs (2001): A lifelong learning-koncepció történeti gyökerei. Tudásmenedzsment 2. évf. 1. sz. 41-45

Óhidy Andrea (2006): Az élethosszig tartó tanulás és az iskola. Új Pedagógiai Szemle 2006/9

Óhidy Andrea (2006): Az élethosszig tartó tanulás és a felnőttképzés. Új Pedagógiai Szemle 2006/10